Λυσίου, *Ὑπέρ Μαντιθέου*, Διήγηση – Απόδειξη, §§4-8

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

1. Η επιχειρηματολογία του Μαντιθέου στηρίζεται στα γεγονότα που συνδέονται με τη ζωή του, αλλά και στη λογική. Ποια είναι αυτά τα επιχειρήματα;

2. Με ποια γεγονότα της προσωπικής του ζωής ο Μαντίθεος προσπαθεί να επηρεάσει τους βουλευτές υπέρ του;

3. Γιατί ο Μαντίθεος αλλάζει τη σειρά του κατηγορητηρίου και αρχίζει με την αποδημία του στον βασιλιά του Πόντου;

4. Γιατί συνηγορεί υπέρ του Μαντιθέου η αναφορά στο γεγονός ότι επέστρεψε στην Αθήνα πέντε ημέρες πριν από την πτώση των Τριάκοντα;

5. Ποια σημασία έχει για την αναίρεση και των άλλων κατηγοριών, εάν αποδείξει ο Μαντίθεος ότι *«πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς»* απουσίαζε στον Πόντο;

6. Τι υπαινίσσεται ο Μαντίθεος με τη φράση «ἀλλά μᾶλλον ἠτίμαζον καί τούς συγκαταλύσαντας τόν δῆμον»;

7. Γιατί η συμμετοχή του Μαντιθέου στους κινδύνους που διέτρεχαν οι Τριάκοντα, πέντε μέρες πριν από την πτώση τους, θα ήταν πράξη άστοχη γι'αυτόν;

8. Ποιο είναι, κατά τον Μαντίθεο, το ισχυρότερο αποδεικτικό στοιχείο ότι κάποιος πολίτης υπηρέτησε στην τάξη των ιππέων κατά την περίοδο των Τριάκοντα;

9. Γιατί ο Μαντίθεος θεωρεί ότι η κατηγορία η οποία στηρίζεται στο *σανίδιον* δεν είναι αξιόπιστη;

10. Γιατί ο Μαντίθεος θεωρεί ανοησία να πιστεύει κανείς ότι μόνο η εγγραφή του ονόματος κάποιου στο *σανίδιον* αποδεικνύει ότι υπηρέτησε στο σώμα των ιππέων;

11. Γιατί η εγγραφή ή μη στον κατάλογο των φυλάρχων αποτελεί βασικό αποδεικτικό στοιχείο για τη δοκιμασία, κατά τον Μαντίθεο;

12. Γιατί οι κατάλογοι των φυλάρχων αποτελούν, κατά τον Μαντίθεο, πιο αξιόπιστες πηγές σε σχέση με τα *σανίδια;*

13. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι οι κατάλογοι των φυ λάρχων ήταν εγκυρότεροι από τα *σανίδια,* στα οποία ήταν γραμμένα τα ονόματα των ιππέων;

14. Ποιο βασικό αποδεικτικό στοιχείο της αθωότητας του εκθέτει ο Μαντίθεος στο κείμενο και με ποια επιχειρήματα το τεκμηριώνει;

15. *ὥστε μηδέν δι' ἄλλο... ἐτόλμησάν μον καταψεύσασθαι:* να σχολιάσετε, με βάση το χωρίο, το ήθος των κατηγόρων, όπως το παρουσιάζει ο Μαντίθεος.

16. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σε έναν υποθετικό συλλογισμό: *εἴπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι.* Ποιο είναι το περιεχόμενο του συλλογισμού και τι επιδιώκει με αυτόν;

17. Γιατί ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι και αν ακόμη είχε υπηρετήσει ως ιππέας επί των Τριάκοντα δεν θα το αρνιόταν;

18. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα ρητορικά ήθη και πάθη του Μαντιθέου και των κατηγόρων του.

19. Να περιγράψετε τα ρητορικά ήθη (του ρήτορα, των κατηγόρων και των βουλευτών) όπως διαγράφονται στο κείμενο.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

1. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

Ρηματικοί τύποι	Κατάληξη	Ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξέπεμψε	–ή	
ἔχοντες	-μα, -η	
μεθισταμένης	-ις	
ἀποδημοῦσι	-ία	
μεταδιδόναι	-ις	

β) τεῖχος, πολιτεία, κίνδυνος, δῆμος, ἔλεγχος: να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

2. α) μεταδιδόναι, ἱππεύσαντας, σκοπεῖν, ὁμολογούντων, ἐγγεγραμμένοι: να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

β) διαιτητής, κατάστημα, καθημερινός, ανεπιθύμητος, εκεχειρία: να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμη της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἐκπέμπω	α) σφάλλω
2. ἐπιθυμῶ	β) φθάνω
3. ἐξαμαρτάνω	γ) ἐξετάζω
4. σκοπῶ	δ) ἐφίεμαι
	ε) ὁρῶ
	στ) ἀναχωρῶ
	ζ) ἀποστέλλω

β) μεταδιδόναι, διαιτησομένους, ἐξέπεμψε, καθαιρουμένων, μεθισταμένης: να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

4. α) διαιτησομένους, ἐξέπεμψε, μεθισταμένης, πολιτείας, ἐπιθυμεῖν: να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
β) ἐξαμαρτάνουσι, μεταδιδόναι, συγκαταλύσαντας, ἐγγεγραμμένοι, ἀναπράξητε: να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

Ρηματικοί τύποι	Κατάληξη	Ομόρριζα ουσιαστικά
καθαιρουμένων	-ις	
ἀφιγμένους	-ις	
ἐγγεγραμμένοι	-ή	
ἐψηφίσασθε	-μα	
ἀναπράξητε	-ις	

β) αποδημητικός, διάδοση, επίλυση, σκοπός, συνήθεια: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

6. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποδημῶ	α) ἧττον
2. κατέρχομαι	β) διέρχομαι
3. πρότερον	γ) ὀλίγοι
4. μᾶλλον	δ) ἀπέρχομαι
	ε) ὕστερον
	στ) πρῶτον
	ζ) ἐπιδημῶ

β) δήμον, σκοπεῖν, ἐψηφίσασθε, ἀπενεγκεῖν, ἀναπράξητε: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

7. α) γραφή, ανεξέλεγκτος, καταψήφιση, συμμετοχή, πράγμα: να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.
β) κατέρχομαι, μετέχω, μᾶλλον, πολλοί, πρότερον: να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου <u>μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας</u>.

8. α) πολιτειακός, άτιμος, δημοτικός, ομόλογος, παρουσία: να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

β) Να γράψετε ό,τι ζητείται:
ἔχοντας: ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη -ις.
γνώμην: ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
ἀποδημοῦσι: μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
ἐπιθυμεῖν: ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
ἐψηφίσασθε: ένα παράγωγο ουσιαστικό που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

9. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. γιγνώσκω	α) πείθομαι
2. ὁρῶ	β) θέλω
3. ἡγοῦμαι	γ) ἐπίσταμαι
4. βούλομαι	δ) ἀγνοῶ
5. πιστεύω	ε) ὠφελῶ
	στ) οἴομαι
	ζ) βλέπω

β) σχήμα, εμπιστοσύνη, αδόκιμος, κατάχρηση, ατολμία: να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

10. ἀνάβηθι, καταβαλόντα, πεποιηκώς, ἠξίουν, χρωμένους: να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις ένα ομόρριζο ουσιαστικό στη νέα ελληνική γλώσσα και να σχηματίσετε με αυτό μία πρόταση.

11. Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου ἀνάβηθι και ἵππευσα ουσιαστικά της Α΄ στήλης με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη):

Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
1. ἱππάριον	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. βάθρον	β) υποκοριστικό
3. ἀνάβασις	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. ἵππευμα	δ) τόπος
5. ἀναβάτης	ε) πρόσωπο που ενεργεί

12. α) ἐξαλειφθῆναι, φυλάρχων, στρατηγούς, καταψεύσασθαι, ἀνάβηθι: να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

β) Να γράψετε ό,τι ζητείται:
πεποιηκώς: ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη -ις.
ἀπολογία: ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
δικαιότερον: μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
γιγνώσκω: ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
ἀποδείξειεν: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

13. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την <u>αντώνυμή</u> της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
1. πολύ	α) ἐγγράφω
2. ῥᾴδιον	β) καλῶς
3. δικαιότερον	γ) χαλεπόν
4. ἐξαλείφω	δ) διαγράφω
5. κακῶς	ε) ὀλίγον
	στ) πλεῖον
	ζ) ἀδικώτερον

14. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της νέας ελληνικής (Α΄στήλη) με τις λέξεις του κειμένου (Β΄στήλη) με τις οποίες συγγενεύουν ετυμολογικά (δύο στην Α περισσεύουν)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πραγματικός	α) καταβαλόντα
2. προδοσία	β) καθαιρουμένων
3. έπαρση	γ) μεταδιδόναι
4. έμβλημα	δ) φαίνονται
5. φάσμα	ε) ἀναπράξητε
6. αντίληψη	
7. αιρετός	

15. β) γνώστης, αποζημίωση, πάθος, χρήστης, παράβαση: να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

16. α) Να συνδέσετε τις λέξεις-εκφράσεις του κειμένου, στην Α' στήλη, με τη σημασία τους στη Β' στήλη (δύο στοιχεία στη Β' στήλη περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποφέρομαι	α) οι κατάλογοι (των φυλάρχων)
2. σύνδικος	β) κακοποιούμαι
3. τά γράμματα	γ) αναζητώ
4. κακῶς πάσχω	δ) συνήγορος δημοσίου
5. ζημιοῦμαι	ε) δικαστής
	στ) τιμωρούμαι
	ζ) αναφέρομαι

β) παραδοθέντα, συνδίκοις, ἐξαλειφθῆναι, φυλάρχων, ἀνάβηθι: να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

17. α) ἀποδείξειεν, ἀνάβηθι, παραδοθέντα, καταβαλόντα, ζημιοῦσθαι: να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

Ρηματικοί τύποι	Κατάληξη	Ομόρριζα ουσιαστικά
γνῶναι	-η	
πεποιηκώς	-ής	
ἠξίουν	-μα	
πέπονθε	-ος	
δοκιμάζεσθαι	-ία	

18. βουλή, πολίτης, γνώμη, στρατηγός, ἀπολογία: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα <u>ομόρριζο ρήμα</u> της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

19. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἔχοντας	-ις	
χρωμένους	-της	
ἡγεῖσθε	-μών	
καταψεύσασθαι	-ος	
μαρτύρησον	-ία	

β) παράδειγμα, ανήφορος, καταστατικό, πρόβλημα, διηνεκής: να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.